

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של קדוש ה', מרן הרבי הקדוש רבי אהרן מבעלזא זצוק"ל, בנו של מרן הרבי הקדוש רבי יששכר דוב מבעלזא זצוק"ל, נלב"ע ביום כ"א אב תשי"ז

פעם הזכיר מרן הרבי הקדוש רבי יוחנן מרחמיסטריווקא זי"ע בפני הרבי הקדוש רבי אהרן מבעלזא זי"ע, בחור אחד מבני משפחתו, שלא היה לו חשק והתמדת התורה. הגיב הרבי הקדוש מבעלזא: 'אזוי! איז פון היינט אָהן זאַלט אַיהר אַיהם רופן: 'מתמיד' - כך הוא? אם כן מהיום והלאה, תקראו לו: 'מתמיד'! החל מאז, בכל פעם שהיה הרבי הקדוש מרחמיסטריווקא מבקר אצל הרבי הקדוש מבעלזא, היה מרן הרבי מבעלזא מתעניין אצלו בשלום הבחור ה'מתמיד', והיה שואל: 'דער מתמיד איז דא? - המתמיד נמצא? והיה נותן לו 'שיריים' לאות קירוב וחובה, ולאט לאט נשתנה הבחור ונתעלה לטובה מבלי היכר, ונעשה באמת 'מתמיד'. והוא יסוד גדול בחינוך!

עובדא מופלאה היה עם הגאון רבי יעקב יוסף הרמן זצ"ל, מגדולי מקימי יסודי היהדות בארה"ב. כשהגיע פעם לארץ ישראל, שמע שה'בעלזער רב' מתפלל מאוחר! הוא שהיה 'הלכה איד' - יהודי שומר הלכה, חשב, שלא יתכן, שמנהיג כה גדול לא יקפיד על תפילה בזמנה, וגמר אומר בדעתו להיכנס לרבי לשאול לו בעצמו על כך.

כשהגיע למעון קדשו של הרבי הקדוש מבעלזא, כתב 'קוויטל' ונכנס אל הקדוש פנימה. כשהחל הגבאי לקרוא את הקוויטל 'יעקב יוסף בן...', עצרו הרבי מבעלזא: נו, נו... הגבאי התחיל לקרוא עוד פעם, ושוב חזר הדבר על עצמו, הרבי מבעלזא צועק לעברו: נו, נו. הגבאי הבין שבדאי נפלה איזה טעות בכתיבת הקוויטל, אך הגאון רבי יעקב יוסף הגיב, שזה עתה כתבו וכתב את השמות במדויק. הגבאי הראה את הקוויטל לגאון רבי יעקב יוסף, וכשהסתכל בו הבחין מיד, שבמקום לכתוב שם אמו, כתב בטעות שמה של אשתו הרבנית...

נפעם הגאון רבי יעקב יוסף, והבין לפני איזה מלאך קדוש הוא עומד, ותיכף ומיד החליט שאינו שואל מאומה. ברם לאחר שנגמר קריאת הקוויטל, פנה אליו הרבי הקדוש מבעלזא ושאלו: 'הרי באתם אלי בשביל משהו מסוים, ובכן מה ברצונכם?' ניסה הגאון רבי יעקב יוסף להתחמק, אבל הרבי מבעלזא לא הרפה ושאל שנית: 'באתם לעניין מסוים...' הבין הגאון רבי יעקב יוסף שהרבי קורא מחשבותיו ואין טעם להסתירם. בלית ברירה צפה פיו ושאל את הרבי על איחור התפילה. השיב לו הרבי הקדוש מבעלזא: 'אני חולה מעיים, על פי הלכה הנני פטור לגמרי מתפילה, ובכל זאת אני מתאמץ להתפלל, אך מחמת החולי השעה מתאחרת.'

הגאון הצדיק רבי חיים אורי פריינד שליט"א, חבר בד"צ העדה החרדית, סיפר, ששמע מיידו הרב הצדיק רבי יוסף ציינווירט זצ"ל, שבימי בחורותו הסתופף בצל הרבי הקדוש מבעלזא, ולא ידע על המנהג שם בעת הטיש, שבשום אופן אין לבחורים לעמוד מאחורי הרבי, ולכן נעמד לפי תומו מאחורי הרבי. כמובן, כשהגבאים הבחינו בו, דחפוהו משם. בעת חלוקת השיריים, נענה הרבי הקדוש מבעלזא ואמר: 'זייבסט שייניס פאןן בחור וואָס מען האָט געשטופט...' - תנו שיריים לבחור שדחפו אותו. זה היה פלא גדול, כי הרבי הקדוש לא היה מסוגל לראות בעיני בשר את הנעשה מאחוריו, ובכל זאת הרגיש בזה ברוח קדשו, וביקש לפייסו.

טוב עין הוא יבורך, ישר כח לידידי מזכה הרבים, הרה"ג ר' טוביה פריינד שליט"א, ששלח את הדברים הנפלאים.

למה רץ מרן פאר הדור החזון איש זצוק"ל חצי קילומטר

שתיית תה עם מלח בכמות גבוהה שלא לבייש יהודי

השבוע בדף היומי (כתובות דף מ.) נלמד בסייעתא דשמיא את המשנה, איזהו בושת, הכל לפי המבייש והמתבייש. ומבאר הרמב"ם (הלכות נערה בתולה פ"ב ה"ד), "אינו דומה המתבייש מאדם חשוב וגדול, למי שמביישו אחד מן הנבלים וקל מן הקלים". ואכן ישנם הרבה סיפורים על גדולי ישראל, שנהרו עד מאד מאד שלא יתבייש שום אדם על ידיהם.

הגאון הצדיק מגיד משרים, מרן רבי שלום שבדרון זצוק"ל, סיפר סיפור מרטיט, על השרף הקדוש, סיני ועוקר הרים, גדול מרוב שמו, צדיק יסוד עולם, מרן הגאון רבי יהושע לייב דיסקין זצוק"ל. לעת זקנתו היה צריך לשתות הרבה סוכר, כי לא עליכם היה לו מיעוט סוכר בדם, וזה גרם לו חולשה גדולה. השמש, הגבאי, היה מביא לפניו תה אפילו תוך כדי השיעור שמסר לתלמידים, כדי לחזק את כוחו בשתיית התה וריבוי הסוכר.

פעם אחת שמעו התלמידים, שהרעקעצין נסערת עד מאד. נכנסו לשאול אותה מה קרה, אמרה הרבנית, כי היא רואה שהמלח הנוח בטעות במקום שעומד הסוכר, וכנראה שהשמש - הגבאי טעה, ובמקום להכניס כמה כפיות גדושות סוכר כדי להעלות את רמת הסוכר בגופו, הכניס הגבאי כמה כפיות גדושות מלח, דבר שהיה כרוך אצל מרן רבי יהושע לייב דיסקין זצוק"ל בפיקוח נפש ממש.

התלמידים טענו לרבנית, שהם לא ראו שום שינוי אצל הרבי רבי יהושע לייב כששתה את התה, ומן הסתם זה פחד שוא. אך הרבנית ברירה את הדבר יותר ויותר, ובסוף עלה שהיא צדקה, ואכן מרן רבי יהושע לייב דיסקין שתה תה עם הרבה מאד מלח.

כשנודע לתלמידים שכך הם פני הדברים, הם פנו למרן רבי יהושע לייב ושאלו אותו, היתכן שהרבי שתה 'מלח', והולא זה פיקוח נפש, למה שתה הרבי את התה. ענה מרן רבי יהושע לייב ואמר לתלמידים, וכי לא למדנו (ב"מ נט.), נוה לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילביץ פני חבירו ברבים.

כשמרן רבי שלום שבדרון סיים לספר את הסיפור, הוא אמר, שהסיפור הזה מלמד אותנו, שלהלביץ פני

חבירו ברבים זה פיקוח נפש ממש, ובגלל זה הוא היה מוכן להסתכן עד כדי פיקוח נפש, העיקר שלא לפגוע בגבאי. וגם רואים מזה, שגופו היה נשלט לגמרי תחתיו, עד שהרגיש במלח כמו טעם סוכר, וכך לא הבחינו התלמידים על פניו שום שינוי, זה נורא ונפלא מאד.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם יבמות דף קז, כח טבת תשע"ה)

כמה חשוב כבוד התלמיד

וכיוצא בזה סיפר המחנך הגאון רבי משה טורק זצוק"ל סיפור מרטיט, על מרן החזון איש: זכיתי להיות אצל אחד מהתלמידים הגדולים של רבינו החזון איש, והוא סיפר לי סיפור נורא, פעם אחת הלך מרן החזון איש לטייל בסביבת איזור זכרון מאיר בבני ברק, לבקר אצל תלמידו שהתחנן. לפתע הוא רואה שהחזון איש מסתובב ורץ בערך חצי קילומטר אחורה! אותו תלמיד רץ אחרי החזון איש. כשרבינו פאר הדור נעמד סוף סוף, הוא היה כמעט בלי נשימה.

התלמיד שאל את רבו החזון איש, 'רבי וואָס האָט פֿאַסירט?' - רבי מה קרה. ענה לו רבינו החזון איש, שמעתי שיש בבית של התלמיד שלי ויכוח, ופחדתי שהתלמיד יראה ששמעתי את הויכוח והוא יתבייש ממני, אז ברחתי מהר מהמקום. מורי ורבותי זה מרפסין איגרא, מבהיל על הרעיון, דער היליגער חזון איש, רץ חצי קילומטר בלי נשימה, כדי לשמור על הכבוד של תלמיד! וכמו שאמרו חז"ל (אבות פ"ד מ"ב), 'יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשלך'.

אני לא יכול להיגע מספור נורא זה, אתם יודעים מה זה נקרא שהחזון איש רץ חצי קילומטר. ינק הרבה אצל החזון איש, והוא סיפר, שפעם מצא את החזון איש כשהפריט להגליו. הוא שאל אותו, רבינו, למה הכרית לא מתחת לראש, אמר לו רבינו החזון איש, אם היה לי כח להרים קצת את הכרית מהרגלים לראש, הייתי לומד תורה בזה הזמן. רבותי, אותו חזון איש שלא היה לו כח זמן ליקח את הכרית, רץ חצי קילומטר עבור כבוד תלמידו!

(מתוך הפתיחה לשיעור - יבמות דף קיד, ל' סיון תשפ"ב)

שהרגיש
במלח
כמו טעם
סוכר

בשבת קודש פרשת חוקת בין גבא לגבא בקריאת התורה, בורא עולם האיר לי ווארט בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. (בחור חשוב מרדכי'לע צדיק, עמד ליד, ושאל אותי בשפת הגוף, אם התחדש לי משהו על הפרשה. אחרי התפילה שאלתי אותו, מרדכי'לע, מאיפוא ידעת? הוא ענה לי, ראיתי על פניך שאתה מחייך, הבנתי. כמה מרדכי'לע כמותו איכא בשוקא, אפילו לא מעט). על הפסוק בפרשת חוקת (פרק כ פסוק כה), קח את אהרן, אומר רש"י, "בדברי ניהומים, אמור לו, אשריך שתראה כתך נתון לבנך". חשבתי שתי ווארטים בזה: יהידי לא עליכם עובר קשיים, התמודדות, לצעירנו הוא לא רואה טיפת אור בקצה המנהרה. נתן לו רש"י הקדוש רַעְעָעָפֶּץ - מרשם, "אמור לו", מי אומר למי, אתה תגיד לעצמך, לנפש שלך, תגיד לנשמה שלך, **אשריך שתראה כתך נתון לבנך**, בנך ייקרך בדאי לך נחת אושר ושמוחה, שזה נצחיות, לנצח נצחים, אם כן אל תפול ברוחך. וכמו שנאמר בישיעה (פרק כו פסוק כ), **חבי כמעט רגע עד יעבור זעם**, לפעמים יש זעם, לפעמים זה רק נראה כמו זעם, והעצה הוא, לחשוב, **חבי כמעט רגע**, עוד רגע הזעם יעבור, ויבוא ימים טובים ושמוחים. וחשבתי עוד קוועטש, אתה רואה חבר, קרוב שלך, שפניו נפולות, תיגש אליו בדברי ניהומים כדברי רש"י הקדוש, **ואמור לו, אשריך שתראה כתך נתון לבנך**, תן לו חיזוק, אתה תזכה בסייעתא דשמיא לדורות ישרים מבורכים, תראה איך הבן שלך בלי עין הרע מתפלל ולומד. ולפי זה, רש"י הקדוש הזה, נקשר לרש"י הקודם בפרשה (פרק כ פסוק טו), שאומר, "מכאן שהאבות מצטערים בקבר כשפורענות בא על ישראל". והרי מידה טובה מרובה חמש מאות פעמים, כשאנו שמחים ומאושרים, האבות שמחים בקבר, **ואשריהם שהם רואים כתריהם נתונים לבניהם**. 'האבות' תרתי משמע, אנוחו משמחים בזה גם את אבינו בורא עולם, בנים אתם לה' אלקיכם (דברים יד, א), וגם האבות זכרונם לברכה בעולם העליון.

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר זילבערבערג שליט"א

אתמול בלילה השתתפתי בחתונה למרות שזה הגיע לי בטירחא גדולה וטלטולי דרכים רבות, ומיד קיבלתי את שכרי! ביציאתי מן החתונה, אני פוגש את המשפיע הקדוש מרן רבי צבי מאיר זילבערבערג שליט"א. די להסתכל בפניו הקדושים של רבי צבי מאיר, כדי לקבל יראת שמים. חודשים ארוכים אני רוצה להיכנס לברכה עם הספר החדש "מתיקות הדף היומי", אבל מי אנוכי הקטן שאקח מזמנו שכל כך יקר וחשוב, כל רגע ורגע שלו מוקדש לעבודת השם יתברך.

הלילה זה קרה בסייעתא דשמיא! רבינו רבי צבי מאיר כל כך התרגש מהספר, באיזה מאור פנים קיבל אותי. סיפרתי לו כמה כח אני שואף כל שבוע מן הגליון שמלא וגדוש בתורה וחסידות, "קונטרס מאמרי חיזוק". אומר לי המשפיע באידיש בענוה גדולה, "דאָווען אויף מיר" - תתפלל עלי.

המשפיע הגה"צ רבי צבי מאיר שליט"א בקבלת הספר החדש מתיקות הדף היומי

הוא רצה לתת לי כסף לספר החדש, אמרתי למשפיע שהוא הכריח אותי בזה לספר סיפור נפלא, שהיה בין הגאון הגדול רבינו בעל "להורות נתן", רבי נתן געשטעטענר זכרונם לברכה, למרן שר התורה הטשיבינער רב זצוק"ל. רבינו רבי נתן געשטעטענר כשהיה אברך צעיר, הדפיס את אחד מספריו, ועלה לטשיבינער רב לתת את הספר במתנה. רבינו הטשיבינער רב רצה לשלם עבור המתנה, עבור הספר.

אמר לו רבינו רבי נתן געשטעטענר שהוא נותן את הספר במתנה גמורה, שהרי יש גמרא ידועה לכל בקידושין (דף ז, א), שאדם חשוב, כשמקבל מתנה הרי זה כאילו הוא נתן מתנה לנותן, כי יש הנאה מרובה לנותן, מזה שאותו אדם חשוב קיבל את המתנה שלו. ואותו הנאה יש לי גם כן - הוא אומר לטשיבינער רב, מזה שרבינו לקח את הספר, וזה במקום תשלומין. אמר לו מרן שר התורה הטשיבינער רב, אין הכי נמי, זה מועיל כמו כסף, אַפְּעָר ס'איז נישט קיין קעָשׁ - אבל זה לא 'מזומן'.

רבינו רבי צבי מאיר נהנה מהווארט, והעניק לי כסף עבור הספר. אז זכיתי הלילה, גם לשמוח חתן ואת עצמי, גם לקבל ברכה מהמשפיע רבינו רבי צבי מאיר, וגם כסף מזומן לספר. מורי ורבותי, המילה "ונתנו", כותב על זה מרן הבעל הטורים, שזה נקרא מימין לשמאל, ומשמאל לימין, כי זה אותו דבר, כשנותנים, גם מקבלים, לא נותנים לשני, מקבלים משני.

(מתוך הפתיחה לשיעור - יבמות דף צט, ט"ו סיון תשפ"ב)

מקולמוסם של הקוראים

אור לח' בתמוז תשמ"ג (ולא: תשע"ג, כפי שנכתב, כאשר שנה זו היא כבר גם אחרי עלותו בסערה השמימה, תשע"ב).

מדאיתן להכי ומדעסקינן בתורתו של האי צדיק ונשגב ביומא דהילולא דיליה, ומכיוון שכל מהותך היא לשקוק על דברי תורה ולחבבן כנתינתן מסיני, אביא כאן גרגיר מדבריו הבדולחים, שהיו גם מרגלא בפומיה דרבה"ק ז"ע:

"כי עיקר לבטל עצת היצה"ר, הוא הלימוד בדרך העיון והפלפול, לדבק מחשבתו בתורה" (פר' וישב, ד"ה אחז"ל).

ותרתי לטיבותא: "יגעת ומצאת תאמין". אף אם יגע האדם בתורה, ידע שכל השכל הנשפע עליו מלמעלה הוא בגדר מציאה, אלא שאין ממציאים לו השפעה זו, עד אשר מייגע עצמו בכל כוחותיו ומקבל הוא מתנות טובות חלף שכר עבודתו (פר' שמות, ד"ה בפ' איני נתן).

הפך בה והפך בה דכולא בה.

יפוצו מעינותיך וצוה!

מוקיר ושוקק,

צ. ר.

קרית ויזניץ בני-ברק

אל מעכ"ת, האי אי"ש מצליח

בדבריו מלהיב, ובמאור פניו מבליח

הרה"ג **רבי אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א**

רק מי שמתענג על אוצרותיך ומתיקות גליונותיך, ידע להעריך את ההשקעה בליקוט, בהגשה ובעושר הרעיוני.

ומכיוון שאתה בוחאי רוצה להגיש דבר השלם בס"ד, שקילנא הרמן ורשותא, לדייק מעט במה שהובא בגיליון האחרון (מס' 123 / חת פ"ב), אודות מרן הגה"ק בעל 'אמרי נועם' מדויקוב ז"ע ועכ"ל"א. אני עושה זאת כעת, לעיתותי ערב הילולא קדישא רבה דיליה, ח' בתמוז.

את הסיפור שהובא אודותיו, סיפר רבנו הקה"ק מרן בעל הישועות משה ז"ע, בליל יומא דהילולא, מוצש"ק

מאוצרות הפרשה

רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה (ג, כו). הרבי הקדוש רבי דוד משה מטשורטקוב ז"ע ביאר את הפסוק בדרך רמז, שהכתוב בא ללמדנו בזה, פרק במעלות התדבקות לצדיקים, שהמדבק נפשו בהם נחשב כמתדבק לשכינה כביכול, ומובטח לו שלא תאונה לו רעה, ונגע לא יקרב באהלו.

זה מרמז הכתוב, **"דב לך"**, אם יש לך רב ורבי לכוון אורחותיך, והינך מוקושר בו בלב ונפש, אז **"אל תוסף דבר אלי עוד"**, לא תצטרך להרבות בתפילה ובתחנונים, להפציר בהקדוש ברוך הוא להעביר גזירות ולהרבות ישועות, כי הטובה תדבק בך מעצמה, ותזכה לשבת שקט ושאנן כל הימים.

נקודה למחשבה:

הרבי הקדוש רבי פינחס מקוריץ ז"ע מבאר הטעם שקוראים בשבת נחמו "אתה הראית לדעת כי ה' הוא האלקים" (דברים ד, לד). כי ידוע שהכ"ב ימים מי"ז בתמוז עד תשעה באב, מכוונים כנגד כ"ב ימי הגדלות של חודש תשרי מראש השנה עד שמיני עצרת. לכן, כשם שבשמחת תורה בסיום הכ"ב ימים, אומרים "אתה הראית", כך אחר תשעה באב בשבת נחמו, קוראים "אתה הראית", להורות, שבין בימי הרעה ובין בימי הטובה, ה' הוא האלקים".